

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Épész évre. . . . . 12 kor. Félévre . . . . . 6 kor.
Háromnegyed évre 9 „ Negyedre . . . . . 3 „

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I., kerület, Verpeléti-ut 5. szám.

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Borászat a pinczérszakiskolákban.

Több ízben rámutattunk már arra a körülményre, hogy főnálló pinczérszakiskoláinkban, különösen a budapesti pinczérszakiskolában, melynek legtöbb tanulója van, nagyobb súlyt kellene helyezni azon gyakorlati ismeretek előadására, elsajátíttatására, melyre minden leendő vendéglősnek, korcsmárosnak már a maga jól felfogott érdeke szempontjából is elsősorban szüksége van.

Ilyen gyakorlati szükséglet volna a bor- és pinczekezelésnek, általában a borászatnak előadása a pinczérszakiskolákban, de a budapesti pinczérszakiskolában még erre való szaktanerő nincs alkalmazva. Ugylátszik, hogy ott csak igazgatnak, de *gyakorlatilag* nem tanítanak. Ugylátszik ez a szükséglet az elkényeztetett „igazgató“-nak nem csehipari keztyűkereskedés.

Az ország pinczérszakiskolái közül egyedül a nem régen megbukott, illetve pártolás hiányában beszűntetett kaposvári pinczérszakiskolában volt a borászat előadása bevezetve. Rónai Sámuel nemrég egy cikkely keretében elmondta, hogy miként történt ebben a szakiskolában az olyanyira fontos borászati ismereteknek tanítása.

A szakiskolában a borászat tanítása két részből állt. A *gyakorlati* és az *elméleti* részből.

Az utóbbit Kaposvárott az iskola-helyiségben tanították, az előbbi pedig valamelyik érdeklődő vendéglős pinczéjében végződött.

Az elméleti részből sokat nem nyújtottak, mint a hogy nem is szükséges, mert részint kevés a tanidő, részint a tanulóknak hiányos előképzettsége nem igen alkalmas bővebb

elméleti előadások befogadására. Mégis megismertették őket a szüreti munkálatokkal kapcsolatos tudnivalókkal, mint a szőlő érettségének ismertető jeleivel, a szüretelés módjaival, az ahhoz szükséges edényekkel és eszközökkel. Nemkülönbön ismertették velük a szőlő betakarítását, a fehér és vörös borok készítését s az erjedéskor végzendő tennivalókat, ahol az erjedés fogalmára is kiterjeszkedtek. Tanították a hordók jókarban tartását, a kénezést, a borok töltögetését, a fejtést, palackozást, szűrést, derítést, valamint a gyakoribb borhibák és betegségek megismerését és gyógyítását. — Csak annyit ismeretet és szerezni, de megbízható alapot nyújtottak a kaposvári pinczérszakiskola derék előadói, melyet később a pinczerek gyakorlatuk folyamán tovább fejleszthetnek.

A tanítás rendes kifejtő módon történt. Bármiféle munkálatról volt ugyanis szó, rendszerint akadt a növendékek között olyan, aki azt a műveletet látta, esetleg végezte is. Ezekkel elmondatták tapasztalataikat s amennyiben szükséges volt, helyesbítették azokat. Mindnyájának figyelmébe ajánlották a borkezelés legfőbb alapelveit, a *tisztaságot*.

A gyakorlati tanítás szorosan ragaszkodott az elméletinek kereteihez. Minden munkálatot az elméleti előadás előzött meg, mert csak így lehet biztosítani a tanulók érdeklődését számítani tudásuk fejlesztésére.

A borászati elméleti tanítás heti egy órában történt, a gyakorlati tanítás pedig *alkalomadtán*, de jó előre megállapított időben történt. A borászati tananyag a szakiskola minden osztályában ugyanaz volt, csak hogy a felsőbb osztályban az ügyesebbek

és gyakorlottabbak előmunkásokként szerepeltettek. A tanításnak az volt a célja, hogy az ifjunak mindazon előismereteket megadja a borászat terén, melyek a vendéglősi és korcsmárosi életpályán nélkülözhetetlenek.

Íme a kaposvári pinczérszakiskola példát nyújtott arra, hogy miként kell a jövőendő vendéglős és korcsmáros nemzedéket a gyakorlati, a szakértelmi téren is kiképezni. A budapesti pinczér szakiskolában mindezt hiába keressük. Pedig itt a székesfővárosban minden alkalom megadódni, hogy a növendékek a borászati szak tudásban is alapos oktatást nyerhessenek. A földmivelügyi minister szívesen megnyitná előttük a borászati, pinczekezelési tanfolyamok kapuit, bemutatnák nekik az országos mintapincze kezelésének módszereit, csak hogy mindehez a budapesti pinczérszakiskolánál — melyet ipartársulatunk annyi áldozatkészséggel tart fenn — képzett és szakértő vezetésre volna szükség, ami azonban — sajnos — nincsen meg.

Ihász György.

Hanyaglik az orosz kaviár-export. A volgai és a kaspii halászatú társaságok legutóbbi konferenciáján K. K. Gross, a pétervári tőzsde képviselője a halkonzerválásnak új módjáról értekezett. Kifejtette, hogy a Németországba való kaviár-export az utóbbi években erősen hanyatlott. 1910-ben 355.000 kilogramm kaviárt vittek ki, 1911-ben 325.000 kilogrammot, 1912-ben 310.000 kilogrammot. Szerinte a hanyatlásnak oka az, hogy Németországban tilos a formaldehidvel, bórsavval és még néhány más anyaggal kezelt konzervet árusítani. Ez a rendelkezés forrongást okozott az orosz és a német kaviárkereskedők között, mert sok ezriekt főnkrejtattja. A tanácskozás úgy határozott, megkeresi a kísérleti állomást, hogy állapítsa meg, a konzerváló szerek milyen hatással vannak az emberi szervezetre. A kísérleti állomásnak az is feladata lesz, hogy ártalmatlan konzerválószereket találjon.

Schätz József

Telefon 57-22. : **sörnagykereskedő** : Telefon 57-22.

Budapest, VIII., Práter-u. 47

Károly István főherceg angol Porter sörének főraktára. Dreher Antal sörfőzdei részvény-társaság főelárústója. Az „Első Magyar Részvény Sörfőzde” főelárústója.

Jos. Sedlmayr Bierbrauerei zum Franziskaner-Keller A.-G.

;; müncheni nagy sörfőzde magyarországi képviselője. ;;

;; Ajánlja cégét a tisztelt vendéglős és kávék urak figyelmébe

Szimon István

BUDAPEST, V. Akadéima-utca 7. szám.

Csemege, fűszer, italok, konzervek és sajtok nagykereskedése. — A legtöbb előkelő szálloda, vendéglő és kávéház szállítója. Detail üzletek: Budapest több pontjain. Kérjen árjegyzéket.

TELEFON 29—60.

Látogatás a párisi központi vásárocsarnokban.

Páris, 1913. június hava.

A folyó évi júniusban, midőn az idény igen magas ponton állott, alkalmain nyíltak látogatásokat tenni Páris központi vásárocsarnokában és ottan a zöldségértékesítést részletesen tanulmányozni. Benyomásaimról és tapasztalataimról a következőkben óhajtók — habár nem is kimerítő — képet rajzolni.

A párisi központi vásárocsarnok (Halles Centrales) a Citiben (belvárosban) mintegy 7 hektárnyi fedett területet foglal el. Ez azonban olyan kicsiny, hogy éppen a miniket leginkább érdekelt zöldségpiacnak nincs benne hely; így a maraicher-ek madamejai csak a csarnok körüli utcákon bérelhetnek havonként 10 frankért egy-egy négyszög-méternyi vásárhelyet.

Ezen utcák központja a Tourbigó-utca; kezdjük el tehát szemlénket itt. Éjjel 11 órakor harang jelzi a vásár kezdetét. A Tourbigó-utczában ez időben 15—20 vaggon verrieres-i szamócza várja a lerakodást, melynek átvétele, szétördása valóságos lehetetlenné teszi továbbjutásunkat. Sietni kell ezzel, mert mindössze 30—40 percet időzhet a vonat az utcán.

Közvetlen éjjel után a maraicher-ek utcája is élenkülni kezdenek. Hatalmas szekértábor áll közvetlen a gyalogjáró mellett. A kertészségdek rendkívül ügyesen igazítják el a 8—10 métermázsza zöldséggel megrakott kettérekű taligát; felfordulattal a járdától, hogy utat engedjenek a többi kocsiának és lerakodás után mindegyikük szomszédjainak legcsekélyebb zavarása nélkül kihajthasson a sorból. Naponta 1100—1200 koci fordul meg így zöldséggel és soha nem történt baleset.

Alig hiszünk szemünknek: rövid félóra és a kocsi eltűntek; helyükön 2—3 méter magas, falszerűen felrakva karfiolt, karotát, hagymát, hoszszukás fűzessző kosorakba 50 darabonként csomagolt fejessalátát stb. látunk. Reggel 3 óratól 6 óráig itt legélénkebb a vásár. A kereskedők, szállodatulajdonosok, vagy azok megbízottjai nagy csoportokban jönnek, sietve elfoglalják a zöldségállomokat és azután már a hordárók dolgoznak; háti kosorakban szállítják az árukat a vevők kocsijáig. Alku nincsen; mintha a madame-ok összebeszéltek volna — a minőségnek megfelelően egyenlő az ár mindenütt.

A legerősebb szelezen június hónapban van; ezért nem lesz talán érdektelen, ha közlöm a mostani árakat, melyeket az alábbiak szerint, de különösen a szépség és finomság tekintetében jóval olcsóbban tartok a budapesti zöldségáraknál. Ime: június 1—15-ig karfiol (18—22 mc. átmérőjű) a 40 fillér; korai káposzta 15—20 fillér, karotta, melegágyi, egy csomó (la botte*) 35—40 fillér;

nagy melegágyi uborka a 35 fillér. A különféle fejessalátáknál azonban igen nagy árkülönbségeket tapasztalunk; ugyanis a közönséges, piros pettyezett, sárga és fehér saláták ára kosaranként 50 drb-jával 2—3 korona, míg a hidegágyi cichoria és a vastag, kemény levelű Laute Batavia száza 15—20 korona között váltakozott. Spárqa kilogrammja 1.50—2.00 korona. Petrezselyem zöldje, metélőhagyma csomója 25—30 fill. Czukorborsó, sósát, spenót és káposztát az ugynevezett cultivateur-ök (zöldségtermesztő földmivesek) hoznak nagy mennyiségben. A czukorborsó kg.-ja 40 fill., vagy zsakokban (50 kg.) 16—18 kor.; sósa, spenót csomója, körülbelül 2 kg., 45—50 fill.

Dinnyét és zöldbabot, mint maraicher-terményt, csak a fedett pavilonokban látunk. Természetesen ezek mint luxus-áruk repelnek; zöldbab kg.-ja június első hetében 3.50—4.00 kor., Cantaloup-dinnye a hajnali árveréseken 12—15 koronáért kelt el darabonként.

Sok zöldséget láttunk összehalmozva egy, a vevők által kevésbé látogatott utcában. A minőségükről meglátjuk, hogy már a második kézben vannak, — nem a természetök árulják. Ezek viszonteladók (kofák), amit ugyan szigorúan tilt a csarnoki rendszabály, de ne csodálkozzunk; a francia ész leleményessége kijátssza a legszigorubb ellenőrzést és vásárt csinálnak ezek is sokszor jelentékeny haszonnal.

A zöldségpiacz reggel pont 7 óráig tart, azután az utcákat takarítják; ormóltan társzerekere gyűjtik össze a zöldség hulladékokat. A maraicher-hölgyek pedig a mindennapi biztos és jó vásár után csoportokba verődve mennek a közeli vendéglőbe reggelijüket elkölteni.

Lázár Ferencz.

* La botte általános zöldségmérték = 3 jó marék fogás csomóba kötve. Az üvegharang alatt termesztett Romain-salátának is ez az eladási mértéke 32 drb. = egy botte. (K—L.)

A seprőborgyártásnak tilalma Franciaországban. Ez év szeptember 1-étől kezdődőleg Franciaországban is tilva van a seprőbor gyártása. A tilalom természetesen csak a fogyasztást célzó forgalomra vonatkozik, míg a borkönygyárosok, párolók vagy különleges gyárak, valamint mltárgygyártók részére szabad a forgalom. A seprővel való bármilyen manipulációnak eredménye a bor-forgalomban nem szerepelhet. Természetesen itt is elleneltek voltak a közönség részéről és részben van is ezen ellenelteknek igazuk, ha tekintetbe vesszük, hogy Franciaország évi 50 millió hektoliter bortermése mellett az évi 180,000 hl. seprőbor nem billenti a mérleget se jobbra, se balra; de ez a mennyiség nőhet idővel és Franciaországban úgy látszik előrelátóbbak az emberek, mint — Ausztriában.

Az ideai szüret.

A földmivvelésügyi miniszter a szőlészeti és borászati felügyelőkö tudósítása alapján a következő jelentést tette közzé a szőlő állapotáról és a termés eredményéről október 20-án:

Budapesti kerület (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyének felső része és Fejér vármegye): A szüret megkezdődött és több helyen már befejezték. A must minősége gyönge, a mennyiség is kevés; kat. holdankint 2—15 hektoliter. A must ára 36—52 kor. hektoliterenkint.

Szekszárdi kerület (Tolna és Somogy vármegye): A szüret befejeztelt. A hegyi szőlőben katasztrális holdankint 6 hektoliter, lapos helyen 10—12 hektoliter termelt átlagban; a minőség közepes és ezen alul. A must ára 30—46 korona hektoliterenkint.

Pécsi kerület (Baranya vármegye): A szüretet befejezték; általában közepes a termés. A must czukortartalma a később szüretelt szőlőben 15—19 százalék közt ingadozik, míg a korábban szüretelt must több helyen csak 12—15 százalék czukortartalmu. A savtartalom közel áll a normálshoz, némőlgyva a must nem savanyu. A must, illetőleg az új bor ára még nincs kialakulva, bár a korcsmárosok vásároltak már kisebb tételekben 36—55 korona áron hektoliterenkint.

Topolcai kerület (Zala vármegye): A szüretet nagy átlagban befejezték. Az utóbbi kedvező száraz időjárás javította bár a minőséget, de azért, kivéve a jobb fekvésű, a must czukortartalma 15 százalékon alul maradt és így a minőség is általában gyönge, a mennyiség pedig nagyon csekély; katasztrális holdankint 8—10 hektoliter. A must ára nagyon ingadozó; történt eladás 36—60 koronáért hektoliterenkint.

Pápai kerület (Veszprém, Komárom és Győr vármegyék): A szüret, leszámítva a Somlóhegy egyes nagyobb szőlőbirtokait, mindeniütt befejeztelt. A szüretet a rossz időjárás mellett sietette az is, hogy a fűrt nagyon rothadt. Az eredmény mennyiségre nézve gyönge, minőségre közepes volt. Somló vidékén katasztrális holdankint csak 1—2 hektoliter. Balaton mellékén 8—12 hektoliter, a kerület egyéb részén 4—7 hektoliter termés volt. A must czukortartalma felvess, faj, stb. szüret 12—19 százalék közt váltakozott. Új bort ezidét csak a vendéglősök és a korcsmárosok vásároltak.

Soproni kerület (Sopron és Vas vármegyék): A szüretet legnagyobb részét befejezték. A termés mennyiségre gyönge, minőségre közepes; katasztrális holdankint 5—15 hektoliter. A cefze ára 36—40 korona, a must ára pedig 38—60 korona hektoliterenkint.

Szent Margitszigeti üditővíz

A legkiválóbb szénsavval telített ásványvíz.

Telefon utján adott rendelések egész nap felvételnek. Minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben kapható. **Telefon 36—52.**

Mint asztali víz nagyon kellemes, jóhatásu, egészség ápoló ital.

A Budapest Szent-Margitszigeti üditő és gyógyvíz kezelőse. Bpest, Teréz-kört 22.

BORHEGYI F.

bo kereskedő

Budapest, V., Gizella-tér 4. (Saját ház)

Pinczék: Budafokon és V. kerület, Gizella-tér 4. szám alatt.

BORHEGYI BOR

Alámja a legjobb: francia és magyar pezsgőket, cognacot és likőröket gyári áron. Belföldi borait az első hírneves bortermelőktől a legutányosabb áron szolgáltatja. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Pozsonyi kerület (Pozsony és Moson vármegyék): A szüretet befejezték és a termés mennyisége nagyon változó; így például Pozsonyban és környékén csak 3—8 hektoliter, Moson vármegyében 20—25 hektoliter kat. holdankint. A must cukortartalma 15—19 százalék. A must ára 44—54 korona hektoliterenkint.

Balassagyarmati kerület (Nógrád, Hont, Esztergom, Bars és Nyitra vármegyék): A szüret a kedvező időjárás mellett megkezdődött. Sok helyen a szőlő rothadása miatt korán szüretelték, ami a minőség rovására történt. Mennyisége gyöngye, helyenkint közepes termés lesz; a must cukortartalma 15—20 százalék, ára 48—56 korona hektoliterenkint.

Egri kerület (Heves és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyék): A termés mennyisége általában gyöngye volt. Katasztrális holdankint körülbelül 10—12 hektoliter; minőség tekintetében a szeptemberi szüretelés gyöngye, az októberi azonban közepes.

Miskolczi kerület (Borsod, Gömör és Kishont és Abaujtona vármegyék): A szüret legelőbb helyen október 13-án kezdődött. Ugy mennyiségre, mint minőségre gyöngye a termés. Az eddigi eredmény kat. holdankint átlag 6 hektoliter, a must cukortartalma 13—17 százalék közt ingadozik. Sok helyen, ahol a gomba-betegség ellen nem védekeztek, alig van termés. A must ára 36—50 korona hektoliterenkint.

Tarcali kerület (Zemplén vármegye): A szüret nagy általánosságban október 20-án kezdődött; az eddigi eredmény igen gyöngye. A fagyolt, jégvert és peronosporás szőlőben, tehát a tokaji, tarcali és bodrogkeresztúri határ nagy részében alig volt kat. holdankint 2—8 hektoliter termés. Eggedül a közép hegyalján (Tolcsva és környéke) és elsősorban egyes jól megvédett szőlőben van elég jó termés. Tolcsván és környékén egyesek 20—30 hektoliter is szüreteltek kat. holdankint. A korán szüretelt bor minősége gyöngye, de az ezután szüretelendő bor, tekintettel a kedvező időjárásra, minősége még sokat javul.

Beregszászi kerület (Bereg, Ung és Szabolcs vármegyék): A még le nem szüretelt szőlő termése a kedvező időjárás mellett állandóan érik. A szüretelés folyamatban van. A termés mennyisége csekély, kat. holdankint 6—8 hektoliter, a minőség közepes, cukortartalma 15—18 százalék. Az új bor ára eddig 36—44 korona hektoliterenkint.

Szatmári kerület (Szatmár, Szilágy és Ugocsa vármegyék): A szüret megkezdődött és a hét folyamán be is fejeződik. A mennyisége és minősége gyöngye. A must cukortartalma 13—18 százalék.

Bihardíószegei kerület (Bihar és Hajdu vármegyék): Az utóbbi száraz meleg időjárás a szőlő fejlődési állapotára kedvezően hatott ugyan, de a kellő cukortartalom mégsem tudott kifejlődni és így az eddig szüret must cukortartalma 14—15 százalék. A szüret legelőbb helyen megkezdődött; a termés mennyiség kat. holdankint csak 5—6 hektoliter.

Ménesi kerület (Arad vármegye): A szüret október 6-án kezdődött és nagyrészt befejeződött. Ménes vidéken gyöngye közep, Magyarád vidéken pedig közepes termés volt. A kerti must ára 24—25 korona, a hegyi must ára 32—40 korona hektoliterenkint.

Fehértemplomi kerület (Bács-Bodrog, Torontál, Temes és Krassószörény vármegyék): A tartós száraz, meleg időjárás mellett a szüret már annyira előrehaladt, hogy október végéig általánosságban mindenütt befejezik. A mennyiség felvesszük szerint változik; legkevésbé a termés a homokon, átlagban kat. holdankint 10 hektoliter, a sik vidék közt talaján 20—25 hektoliter, míg a hegyvidéken 15—20 hektoliter. Minőség tekintetében a legjobb a termés a homokon és a hegyvidéken 15—18 százalék cukortartalommal, a sik vidék közt talaján azonban a cukortartalom csak 13—15 százalék. A cefre ára hektoliterenkint 24—40 korona között változik.

Keckeméti kerület (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyék és része, Csongrád, Csanád és Békés vármegyék): Mennyisége és minősége tekintetében rendkívül eltérő a termés eredménye; kat. holdankint 0—15 hektoliterig, 10—20 százalék cukortartalommal. Elhöz képest a must ára is 24—20 korona közt változik.

Dicsőszentmártoni kerület (Kisküküllő, Nagyküküllő és Udvarhely vármegyék): A szüret megkezdődött. Az eddig leszüretelt must 14—16 százalék cukortartalmaz. Mennyiségre gyöngye és közepes lesz a termés. A vendégelők 50—60 koronáért vettek mustot hektoliterenkint.

Az Országos Halászati Egylet Tallián Béla báró elnöklésével ülést tartott. A titkári jelentés tudomásulvétele után elhatározták, hogy rövidesen megteszik a tájékoztató előkészületeket a legközelebb tartandó országos halászati kiállítás ügyében. Majd Zimmer Ferenc felszólalása alapján kimondotta a választmány, hogy a kolera és halászat viszonyáról fölírattalig tájékoztatja a kormányt és olyan egyöntetű intézkedést kér, mely kielégíti a közegészségügy követelményeit és a halászat érdekeit sem érinti károsan. Az ülés után Répássy Miklós a hal-forgalomról tartott előadást.

A borralaló.

A munkásbiztosító-pénztárak — mint a »P. H.« irja — az egész országban akciózt indítottak a borralaló ellen, ha nem is olyan formában, mint azok szeretnék, akik a borralalót eltüntetni kívánják a föld színéről. Am ha a pénztárak a borralalót nem megszüntetni, hanem csak megadóztatni akarják, azért ha küzdelmük sikerre vezet, bizonyára nagy eredményeket érnek el; alighanem arra bírvá a főnököket, hogy munkásaikat tisztességesen fizessék, eltiltva őket a borralaló elfogadásától.

Az első attakot a borbélyok ellen indították, akik semmi áron sem hajlandók arra, hogy segítseik borralaló után járulékat fizessenek. A harc egy városokban — mint például Szegeden — erősen folyik és eredményében immár odajutott, hogy a kihágási bíró' elé került, akinek az a feladat jut osztályrészül, hogy a munkáspénztár kívánságát nem teljesítő főnököket megbírsáolja, vagy fölmentse.

Ha az igazság abban talál megnyilatkozást, hogy a mestereknek a segítseik borralaló után csakugyan járulékat kell fizetni, és esetben a borralaló sok minden veszedelem fenyegeti; mert hiszen majdnem kétségtelen, hogy a kapzsi kincstár is nekirugaszkodik, hogy a maga részét kivége. És ha ez irányban törekvésről fog bizonyoságot tenni és a kivételt az adófelügyelőségek megkezdik, igen nagyra rug azok száma, akik a ma még neveltségnek látszó borralaló-ádot fizetni fogják. Az ország lakosságának ugyanis jó nagy része van abban a kiváltságos helyzetben, hogy borralalóhoz jusson és fizetését ezzel egészítse ki.

Hiszen nyilvánvaló, hogy a pinczerek tulajdonképpen ebből élnek; hogy a bérkioscsok főjövődelmét ez adja; hogy a szolgák csakis borralaló révén tarthatják fenn magukat a csalédekkel és a többi alkalmazottakkal együtt. Ujlesztendő napján pedig a borralaló-szedés orgiákat ül. Ma persze még senki sem vesz magának fáradságot arra, hogy az évenként ily czimen kiadott és beszédelt összegeket kiszámítsa, de ha a kincstár megmondja a dolgozó és borralaló-ádot fog kivetni, mihamar elkészül a statisztikai kimutató, ha mindjárt hozzáférhetőlegesen is. Így aztán minden valószínűség szerint csodálatosan nagy summáról leszzen szó.

A végeredmény persze az lesz, hogy ha a munkáspénztárak és az adófelügyelőségek a maguk részét az ajándékokból kivessék, a borralalózás hamarosan meg fog szünni, mert senki sem boldog azért jutalmazni meg az őt kiszolgálókat, hogy azoktól az állam elszedhesse. Szólván pedig minderről, bocsánatot kell kérnünk, hogy ebben a néhány

**TOKAJI BORTERMELŐK
TÁRSASÁGA RT. TOKAJ**

ELNÖK: WINDISCH-GRAETZ LAJOS HERCZEG.

Gyógyaszu, szamorodni és asztali borai felülmulhatatlanok. Kapható mindenütt.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küld.

Központi iroda:

Budapest, VI. ker., Teréz-kürt 25. sz.

PÉCZELY ANTAL ásványvíz-nagykereskedő A Szántói savanyúvíz főraktára BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRUT 50—52. TELEFON 40—97.

sorban a borraival szót annyiszor említettük. De hát annak, hogy ismétlésekbe estünk, tulajdonképpen az alkoholelles egyesületek lapjának a szerkesztőse az oka, amely a borraival kiküszöbölése céljából egy új és megfelelő szóra pályázatot hirdetett, de azt mind e mai napig sem döntötte el, amiből az is következik, hogy más kifejező szóhoz mindaddig nem juthattunk.

Magyar élelmiszerek kivitele Boroszloba. Boroszloból jelentik: Magyarországból friss gyümölcsöt hoztak ide nagy mennyiségben, főképpen magvaváló szilvát, mely czikk Sziléziából — bár várakozáson felüli bőséges termés volt — csak későn jelent meg a piacon és szokatlannal alacsony áron kelt el. Magyar gyümölcs iránt állandóan élénk érdeklődés nyilvánult és kedvező árak voltak elérhetőek. Almból egész Németországban igen silány a termés, minőlfogva a szükséglet legnagyobb részét Magyarországból szerették be. Az itteni kedvező piaci viszonyok kihasználásának nagy akadály a magas szállítási díjtétel; és szőlő különösen olcsóbb főzelektőlre, mely termények hazánkából aránylag olcsó áron beszerezhetőek, de beszerezési árukat a fuvarköltség mintegy 90 százalékkal megdrágítja. Magyar szőlő, melyet más években hasonlíthatatlanul nagyobb mennyiségben szállítottak ide, ez évben kevés sikerrel volt értékesíthető, részben mert minőségileg a szállításra kevésbé alkalmas, részben mert a vevők a koleraveszélyre vonatkozó híresztelések hatása alatt kevés vételkedvet tanúsítottak. Baromfi behozatala, tekintve, hogy csak a vágott állapotban való szállítás jöhet figyelembe, előreláthatólag a jövő hóban fog nagyobb árnyakat ölteni. Vadfélék értékesítése, miután a belföldi nyulállományban különböző betegségek mutatkoznak, szintén kedvező kilátásokkal kevesseget. A németországi vajkereskedők legutóbbi határozata megállapította, hogy 16 százaléknál magasabb viztartalmú áru a forgalomból kizáratik; magyar vaj elhelyezése tehát több sikerrel lesz eszközölhető, mert az említett követelményeknek a belföldi gazdaságok nem tudnak mindig megfelelni.

Németország felemeli a külföldi borvámot? Való igaz, hogy a németországi szőlőművelés néhány esztendeje nem halad előre, sőt bizonyosfokú csökkenést is lehet észlelni, ha nem is a végleges területben, hanem a telepítés folytonos csökkenésében. Ez a tény felköltötte az irányító köröket és Calker képviselő a külföldi borok vámjának felemelésére vonatkozólag már kész memorandummal rendelkezik. A németországi szőlészeti kongresszus pedig Mainzban külön bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. A külföldi borok vámjának felemelése sok érdeket sért. Először, legyünk őszintek, a németországi importöröket teszi tönkre, akik ugyan már tiltakozásuknak elég komolyan adtak kifejezést. Másodsor szeri az összes export-államokat, akik nem fognak késlekedni abban, hogy retorzióval éljenek, ha a vámemelés bekövetkezik. Harmadsorban pedig okvetlenül sérti a magyar szőlőművelés és borkereskedelem érdekeit, mert egyetlen és legfőbb piacunkat teszi tönkre és így az ausztriai piacunk még jobban kiszolgáltatottak. A kérdéssel természetesen már most kell foglalkozni, nehogy késő dolog elé állítsák a magyar szőlőgazdákat, amikor már segíteni nehéz.

A margitszigeti játékterv.

Abbáziából írják a B.H.-nak: A margitszigeti játékbank kutbaesett ügyéről oly sok szó esik mostanában, hogy azt kell hinnünk, a sok szó csak arra való, hogy a léneget elleplezhessék. Mert mi a léneget? Játékbankról lévén szó, nemde a játék. Az általános forgalmi részvénytársaság úgy tervezte, hogy szabadságában áll majd a szigetén mindenféle játékot rendezni: bakkarát, rulettet, bult stb. A bakkara, mint kártyajáték, de a rulett is, mint géppel eszközölt játék, köztudomás szerint nagyobbára a pénzesebb emberek játéka. Valamirevaló játékbank ezt a két játékot nagyobb tétlél alapra helyezi, nehogy a kis egzisztenciák hozzáfértetésével szaporítsa a játék szerencsétlenjeinek számát.

A forgalmi részvénytársaság alapját tevő egyik legfőbb „üzletmel”, az abbáziai játékbanknál fordítottak egyet ezen a tételeen és bevezették a bult, amint ők mondják helytelen fordítással: a lovacskát. A bult tudvalevően egy könnyű gummigolyó, melyet a krupié kezzel hajít bale a tábla, melynek szeleiben számozott mélyedések vannak. Az a szám nyer, amelynél a kezzel előidított golyó megállapodik. Az abbáziai bank alapítói e játék veszedelmének kisebb mértékét azzal oltótkák meg, hogy itt a legnagyobb tét potom 20 koronácska, a legkisebb pedig egy korona: szembeállították a bul előnyeit a rulettel. Szépen kirajzolták, hogy a rulett harminczhat számmal dolgozik, a bul ellenben csak kilenczezzel. Amig tehát a játékosnak a montekarlói bankkal szemben 36-szorosa a hátránya, addig az abbáziai játékosnak csak 9-szeres lehet a hátránya, illetve a 9 szám közül több eshetősége van a nyeresére.

Az abbáziai játék minapi megszüntetése előtt rájött azonban az osztrák kormány is arra a látszati csalódásra, amely a 36 és a 9 szám eshetőségei körül főforog; amig ugyanis minden rulettbank a 36 számával szemben harmincmhatszoros pénzt kínál és fizet, addig a bul, a kjsjáték, a 9 számával szemben hétszerezes pénzt kínál és fizet. Ebből a négy számtételből könnyen ki lehet számítani, hogy a rulett a bulhoz képest ártatlan kis semmisség. Ki lehet számítani, hogy a rulettbank a játékoskal szemben törvényes kamatszedeő a bulban uszorásaihoz képest, akik 34—36 százalékos előnyt diktálnak maguknak a játékosal szemben.

Aki csak egyszer is ült rulett-asztalnál, tudja azt is, hogy ott a 36 szám elhelyezésében számtalan mód és formalitás alakul arra, hogy a játékos végleg be ne dülhesen és csak a nagy hazárdörök és a hecczezből játéknak ülő idegenek hagyhatják ott fölösleges garasait, vagy a fogukat. Ahogy éppen a szenvedelmük elsodorja őket. Ellenben a bul a biztos bedülés játéka; az egykoronácskás, a kis egzisztenciákra alapított játék, a maga 9 számos alapjával, nemcsak hogy nem nyújt módot a játékosnak a védekezésre a bankkal szemben, hanem — és ez a legjellemzőbb — a páros és páratlanra való szerényebb játszás lehetősége alól is ki-huzza a gyékényt azzal, hogy a kilencz számból az ötös számot, mint a kilencz számtól jelöli meg.

Egész labirintus az, amibe a bul-bank be-szalogatja a játékos, hogy aztán kénye-kedve szerint kiuzsorázhassa és mert az abbáziai bank eddigi alapításai is ezen a ponton váltak abszurdakká, elképzelhető, milyen mértékben szárnyaltak volna túl a margitszigeti botrángra a montekarlói katasztrófákat is, ha gróf Tisza a István miniszterelnök idejében utját nem állja a Margitszigetre tervezett bul-hadjáratnak.

A Husiparosok Országos Szövetségének,

mint az Országos Iparegyesület szakosztályának, a mult heten egy küldöttsége jelent meg Ghillány Imre báró földmívelésügyi miniszternél, hogy a miniszter a husvizsgálati rendeletnek a más községekbe szállítandó hus földarabolására vonatkozó határozmányait függessze föl. A küldöttség kérelmét Bittner János, a szövetség elnöke tolb-mesolta, fölörvalva mindazt a kárt és sérlelmet, amely a szóban forgó rendelkezés életbeleptetéséből származna. A miniszter, aki tájékozottságával és az ügy minden részletének alapos ismeretével meglepte a küldöttség tagjait, meleg jóindulattal fogadta az előterjesztett kérelmet. Kijelentette, hogy a husvizsgálati rendelet vonatkozó szakaszát ő is jogosultalan korlátozásnak tartja ott, ahol az állategészségügyi szolgálat kifogástalan, éppen ezért, a fővárosból más községekbe irányuló husforgalomban maga sem látja megokoltnak a földarabolásra vonatkozó tilalom életbeleptetését, minthogy a főváros állategészségügyi szolgálata megfelel a követelményeknek. De ezt általánosítani és az egész vidékre kiterjeszteni nem lehet. Egyébként biztosította a küldöttséget a legteljesebb jóindulatáról és megígérte, hogy még az életbeleptetés időpontja előtt megvizsgálja az ügyet és a megfelelő szabályozás érdekében módot fog adni a husiparosoknak arra, hogy véleményüket idejében elmondhassák. A küldöttség örömmel vette tudomásul a választ és megannyúvással távozott a miniszter szobájából.

CSARNOK.

Ha visszatekintek . . .

Ha visszatekintek
Elszállt életemre:
Volt részem elégszer,
Igaz szeretetbe'...
De soha, senki ügy
Nem szeretett engem,
A hogy te szeretél,
Napsugaras szíved
Édes anyám, lelke!

Ha visszatekintek
Elszállt életemre:
Ugy születtem én is,
Viszont-szeretetre.
Hálátalan mászhó
Soha nem is lettem...
Csak neked maradtam
Örökös adósod:
Édes anyám, lelke!

Szabolcska Mihály.

SALVATOR

a kiváló bőr- és lithimus gyógyforrás, vese- és hallólyagbajoknál, köszvénynél, czukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása.

SCHULTES ÁGOST Szilve-Lipóczy Salvator forrás-Vállalat, Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Terra incognita.

Melyek a mai vendéglői (köz) élelmész hátrányai és hogyan lehetne azokon segíteni?

(Folytatás.)

Ha ez olykor mégis megtörténik, nagy oka van ennek, melyet részletesen arczkál kérdeznék az asztaltársak és találgatnak a szomszédok. Talán egy gyomorbojás vagy vegetariánus? Talán a »gyomrától spórolja el a garast? avagy penitenciát tart emez becselen bőjti étellek?« Ilyen és ehhez hasonló »gyanúsításokkal« telik meg a levegő, nem csoda tehát, ha büszke magyarjaink inkább kiteszik utolsó garasukat, megcsömörlenek a hus iszonytól, sőt ha kell, idő előtt sirba is szállanak, de háborgó önértéki meg nem tűri, hogy a szomszéd asztalnál »az a vigéczforma« vagy a másiknál »az a szép asszony«... »olyas valamit« gondolhasson rólok.

Ez a speciálisan magyar felfogás és vele együtt a szertelen hűvesség még a vékonyabb pénzű középosztályi családi életébe is belepótta magát. Ott is, szinte csak titokban és egymás között a drágaságról keseregve mernek elfogyasztani egy-egy hús nélküli ebédet vagy vacsorát. Ki ne tudná, hogy mennyire szegyenkezik a ház igen tisztelt asszonya, ha ilyenkor »váratlanul meglepi őket valamelyik kedvelt rokonuk vagy gyakrak bejáró érdemes barátjuk Prry Pál.

Nagy bajoknak kicsiny jelenségek ezek, de azért mindennél érdemesebb arra, hogy ne csak orvosok és életbuvárok, hanem politikusok és nemzetgazdászok, szociológusok és emberbarátok is behatóan foglalkozzanak vele.

Csak az észszerű és egészséges táplálkozás tanait kellene megismerni és követni és rögtön megzajmának a tul sok hűvessel járó egészségügyi és gazdasági bajok.

Dr. Hindhede dán orvos, ki a reform-táplálkozás terén a dán kormány hatalmas támogatásával az egész világon eddig példátlanul álló gyakorlati eredményeket ért el, »Ökonomisk Kogebog« czimű és németre is lefordított könyvének (Dr. M. Hindhede: Mein Ernährungssystem, Berlin, W. Vobach & Comp. 1911.) első oldalán a reform-táplálkozás egészségi, de különösen gazdasági előnyeit a következő szavakban ismerteti:

»Ha azt kérdik, mit akarok tanításaimmal, röviden azt válaszolom:

1. Azt az embert, akinek évi 10.000 márka jövedelme van, meg akarom tanítani arra, hogy sokkal egészségesebben táplálkozhatik, mint a hogy azt ma teszi.

2. Azt az embert, akinek 10.000 márka évi jövedelme van, meg akarom tanítani arra, hogy sokkal olcsóbban táplálkozhatik, mint ahogy azt ma teszi és egészen felesleges naponta egy-másfél márkát kiadnia csupán táplálékra, mert éppen olyan jól, sőt jobban és egészségesebben megélheti napi 50–70 pfenningen is.

3. Azt az embert, akinek csak 800–1200 márka évi jövedelme van, meg akarom tanítani arra, hogy nem kell éheznie még akkor sem, ha naponta csak 30–45 pfenninget fordíthat táplálékra.«

(Folyt. köv.)

Vendéglőkben, kávéházakban, éttermekben rendkívüli kedveltségnek örvendő a

paptamási Lythia gyógyviz!

Vizelethajtó és hűgysavoldó! Vesebajoknál nélkülözhetetlen!

Főraktár: Brázay Kálmán czégnél,

Budapest, VIII., Baross-utca 43.

Értesítés a menedékház ügyben.

A »Magyar vendéglősök országos szövetsége« folyó évi szeptember hó 23-dikán, Budapesten tartott közgyűlésének eredményes lezajlása után kedves kartársi közhatalosságot teljesítünk, midőn a tekintetes elnökségnek és választmányának, valamint mindazon festvér-ipartársulatoknak, melyek nagy munkánk elvégzésében segítségünkre voltak – ezen átiratunk kapcsán – ösztinte és szívvel-ózzal kartársi köszönetünket fejezzük ki.

Amidőn ezzel egyidejűleg tudjuk, hogy közgyűlésünk jegyzőkönyve elkészült, azt minden egyes szövetségi tagnak meg fogjuk küldeni, és hogy a jegyzőkönyv alapján a központi igazgatóság már a legközelebbi napokban hozzáfog a közgyűlésen hozott összes határozatok végrehajtásához, nagy lelki örömmel közöljük, hogy közgyűlésünk egyik legnevezetesebb határozata máris a megvalósulás kezdeti stádiumába lépett.

A **Vendéglősök menhelyi eszméjének megvalósítása biztositva van.**

A kőbányai sörgyárak, nevezetesen az **Első magyar részvény-szolgáltató r.-t.**, a **Dreher A. szolgáltató r.-t.**, a **Hagenmacher-szolgáltató r.-t.** és a **kőbányai polgári szolgáltató r.-t.** öt éven át közösen fizetendő évi 60.000, vagyis összesen 300.000 K.-val járultak a menhely létesítéséhez.

A »Budapesti szállodások, vendéglősök és korszmárosok ipartársulata« 1897. évi közgyűlésén felvetett eszme, melynek megvalósítása érdekében eddig az ipartársulat jövedelméből és egyesek adományaiból mintegy 80.000 koronát gyűjtöttünk, a kőbányai sörgyárak és valóban altruistákus és a szociális viszonyok helyes felismerésén alapuló adománya által egyszerre és egy óriási lépéssel közeledett a megvalósulás felé és annál az örömnél és meglepődésnél, mely egy velünk összekötöttségben álló hatalmas iparág előkelő képviselőinek iparunk irányában tanúsított jóindulatának láttára felkelték felbűnő, bizonyára csak az a felemelő és megnyugtató érzés lehet nagyobb, hogy tervszerű és czéludatos munkánkkal egy újabb mentesvárat sikerült emelünk sorsilózóított kartársaink részére, kik önhibájukon kívül lettek keserűk és munkaképtelenek, kiknek az élet küzdelmei elől nem sikerült biztos révbé jutniok és akiknek életük utolsó napjait-éveit a bizonytalan jövő fenyegető réme keserítette meg.

Hisszük és reméljük, hogy midőn a gyönyörű humanisztikus alkotásunk erős védőfalai készen fognak állani a védelmére szoruló befogadására, helyt fognak ott találni és szíves fogadtatást azok is, akik – mint a »Szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczerek és kávészegédek országos nyugdíjgyűjesítete« tagjai a humánus intézményünk keretében a **nyugdíjjogosultságot már megszerelték maguknak**, de nyugdíjuk esetleges csekélységénél fogva és súlyos gazdasági viszonyaink közepette künn az életben nem volnának képesek maguknak csendes otthon, meleg gondozást és szeretetteljes ellátást biztositani.

Ma még be sem látóható határok közt elragadó perspektiva bontakozik ki előttünk, mikor e legújabb nagyjelentőségű és nagy jövőre hivatott humanisztikus alkotásunkról a tek. elnökségnek és választmányának hirt adunk azzal a kéressel, hogy jelen átiratunk tartalmát alkalmas módon az ipartársulat összes tagjaival közölni méltóztatassék. Kartársi üdvözléssel: **Giltek** Frigyes s. k. elnök, **Kommer** Ferencz s. k. alelnök.

Társas reggeli.

November 7-én: **Schárhán Jánosné** vendéglőjében, VII., Akácfa-utca 12.

November 14-én: **Kovári Kaszínó-éttermében**, VII., Rákóczi-ut 28 (emelet.) **Este vacsora.**

November 21-én: **Malosik Róbert** vendéglőjében, VII., Dob-utca és Csengeri-utca sarok.

November 28-án: **Kovács E. M.-nél**, IV., Curia-utca.

December 5-én: **Gundel Károly** éttermében, VI., Állatkert.

December 12-én: **Pelzmann Ferencz** éttermében, VIII., »Pannónia« szálloda.

December 19-ikén: **Kommer Ferencz** éttermében IV., »Vadászkürt«-szálloda.

December 26-án: **Karácsony szent ünnepe**n nem tartatik társas reggeli.

Löwenstein M. utóda Horváth Nándor cs. és kir. udvari szállító (IV., Vámszék-körút 4. Telefon 11–24. **Évtizedek óta az ország legnagyobb szállodáinak, vendéglőseinek és kávéházainak állandó szállítója.** Fiókület: IV., Türr István-utca 7. Telefon 11–48.)

A »Főhercegi halászlai Központ« (Apatin) mai számunkban közzét hirdetését ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

KÜLÖNFÉLÉK.

Uj honpolgár. A g e n m a c h e r Henrik budapesti nagyparas és malomtulajdonos, aki most 86 éves és kora ifjúsága óta Magyarországon élt, folyó évi október hó 25-én tette le Bódy Tivadar alpolgármester kezébe a magyar honpolgári esküt, lemondván svájci konzuli állásáról. Ebből az alkalmából az agg gyáros 4000 koronát adományozott a főváros szegényei részére. Isten hozta körünkbe!

Házasság. I s s e k u r t Gula cs. és kir. huszárfőhadnagy, az ismert urfias, f. évi október hó 13-án tartotta esküvőjét Tükros-pusztán Petánovits Emmával, Petánovits József szállodás, a Metropole-szálloda tulajdonosának és kedves nejének szépséges leányával. Isten áldása legyen a tiszta szerelemből megkötött frigy!

Halálhíradás. Horváth Nándorné szül. Blau Katalin, Horváth Nándornak, a Löwenstein M. utóda, Horváth Nándor cs. és kir. udvari szállító cég főnökének és »Magyarországi Fiszkereskedők Orsz. Szövetsége« elnökének felesége f. évi október hó 27-én rövid szenvedés után elhunyt. A pártalan szívfajósága és hitvesi erényekben gazdag úrnő váratlan elhalálása a főváros legelőkelőbb köreiből osztatlan részvéttel keltett és különösen ösztinte gyászot váltott ki szakipari körökben, amelyekben pártalan szorgalmát, kedves és szíves figyelmességét igen nagyra becsülték. Mintaképe volt az igaz, a szó legnemesebb értelmében vett feleségnek, urának hűségesebb segítőjének, kiben egy boldog család a legszeretettebb anyját, ura a legmegértőbb feleségét gyászolják. Béke porairra!

Vendéglő-átvétel. Budapesten, az Erzsébet-körút és Dohány-utca sarkán levő jóforgalmu vendéglő ifj. Eberhardnt Antalót Ott Mihály kartársunk, a »Hungaria« nagyszálloda polgári szobájának régi vendéglőse, vette át. Ott Mihály barátunk egyike a régi szakképzett gárda tagjainak; megérdemli a nagyközönség pártolását s hogy ezt már elnyerte, azt jó borai és magyaros konyhájának köszönheti. Csak minél több

Kizárólag jó borokat mérő vendéglősök

kedvezményes árban szerezhetik be elsőrangú bortermelőik fajborterméseit. Kényelmes átvételi és fizetési feltételek. — „**Uriszövetség**“ jeligére szóló, az évi szükségletet megnevező értesítéseket a kiadóhivatal továbbít.

NAGY IGNÁCZ

■ pinczefelszerelési cikkek üzlete ■
Budapest, VII., Károly-körút 9.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű **pinczefelszerelési cikkekben** ugymint: **borszivattyúk, gummicsovók, rézcsapok, palaczkdugaszolók és kupakolók** kisebb és nagyobb hollandi és asbest szűrőkészülékek, **boros palaczkok, parafagudaszok**, továbbá különféle rendszerű **borsajtók, szőlőluzók, erjesztőtölcsérek, faedények, permetezők raffiában stb., stb.**

Saját palaczkkupakgyár
Nagy és Watzke
Pinggau.

ben önállósíták magukat a régi, kipróbált szakemberek, nehogy elszaporodjanak ipartársulatunk választmányában holmi kőbányai szerelő-legendék.

Megszűnt zugszálló. Budapesten a Dohány-utca 58., 60. és 62. számú földszintes házak, melyekben Burger János találka-szállója volt, Burger övegye eladta 227.000 koronáért Dános testvéreknek, kik nagyszabású bérpalotát építenek a már lerombolt régi épületek helyén.

Vendéglő-átvételek. Veszprémben Bénis Lajos vendéglős a már általa birt Esterházy-utcai vendéglőt ismét átvette. — Medgyesen a Fleischer-féle vendéglőt Wenrich Andor vette át. — Mosonban a főhercegi sörgyári vendéglőt Reiner Károly kártársunk vette át. — Légrádon a nagyvendéglőt Neusinger Béla vendéglős vette át. — Törökbecsén a »Royal«-szállodát Tandary és Adler volt főpinczerek kibérelték. — Nagykanizsán a »Badacsony«-vendéglőt Magyarits Agoston, a budapesti kávésekédek egykori vezérferfia vette meg s azt díszesen átalakította. — Budapesten, a Dob-utca és Rottenbiller-utca sarkán levő régi »Makkhetes«-vendéglőt Metzger János kártársunkól Czett-hoffer Endre vette át Sátoraljujhelyről. — Vajdahungadon a »Merkur«-szállodát Herz Mór vette meg. — Bácsopolján a Kaszinó-szállodát Kisztér és Klein vették át. — Magyaróvárt a Szüts-féle vendéglőt Juhász István kártársunk megvette és újonnan berendezte. — Désen az »Emke«-szállodát Schwarz Samu és fia vették át. — Birk községben (Sopron m.) a nagyvendéglőt Galovits József örökárán megvette. — Keszthelyen a »Balaton« és »Hullám« szállodák bérletét Antal Jenő hévízi vendéglős nyerte el.

A budapesti vendéglősök ipartársulata szakirányú iskolájának továbbképző tanfolyama november 4-én megnyílik a szakiskola helyiségében (Nyár-utca 9.). Az ünnepes megnyitásra, mely az említt napon délután négy órakor lesz, a tanfolyam igazgatósága, Glück Frigyes ipartársulati elnök és Palkovics Ede felügyelő bizottsági elnök meghívta a főváros összes vendéglősét és az érdekelt közönséget. A kibocsátott meghívó tartalmazza a tanfolyam novemberi és decemberi munkatervét, melyből megtudjuk, hogy az egyes tárgyak előadásában professzionisták tanárok mellett a legkiválóbb fővárosi vendéglősök részt vesznek. Hogy néhány nevet említsünk, Palkovics Ede, a vendéglős és szakács-tanuló testi fejlettségéről és a test ápolásáról, Kedvessy Nándor, a Deli egyik tulajdonosa, a levesekről, mártásokról és a meleg előételekről, Gundel Károly a vendéglői, konyhai edényekről, a hűlőkről, forralókról, Glück E. János a szállók és étkezők berendezéséről, Lönhert Mátyas, a Hungária konyhafőnöke az ésszerű táplálkozásról fog előadni.

A sörgyárak dividendái. A sörgyárak javarésze szeptember 30-án zárta le mérlegét, de ez ideig csak a Temesvári söröződe publikálta a

zárszámadásait. A vállalat üzletve igen jó volt; produkciója 26%-al emelkedett és a 263.000 koronás nereségéből, mint az előző évben, most is 10%-os osztalékot fog fizetni. — A Kőbányai polgári söröződe — mint a tőzsdén beszélik — szintén 10%-os osztalékot juttat részvényeseinek. — Valószínű, hogy a többi sörgyár részvényesei is a tavalyival egyenlő dividendát fognak kapni, bár a sörőgyasztás az idei évben a hideg és rövid nyár miatt kissé megcsappant és így a vállalatok üzleti neresége is valamivel kevesebb, mint tavaly volt. Szeptember hónapban — mint a hivatalos lap mai számában közzétett kimutatásból látjuk — nagyobb volt ugyan a fogyasztás, mint mult esztendőben, de ez a többlet nem pótolhatja a nyári hónapokban konstaltt csökkenését a sörőgyasztásnak.

Kapi Miklós síremléke. Kapivári Kapi Miklósnak, a nyáron elhunyt híres huszárkapitányának a farkasréti temetőben lévő sírja föl a Little L. pezsgőgyáros czég díszes emléket állított. A karrai márványból kifaragott emlékművet Gerenday Béla szobrász mintázta és halaltak napján avatták föl.

Az Első Magyar Részvény Söröző oszta.éka. Az Első Magyar Részvény Söröző igazgatósága ma tartott igazgatósági ülésen elhatározta, hogy közgyűlést november 15-én délelőtt 10 órakor tartja. Az osztalékot, mely az idei üzleti évre 250 koronában állapított meg, november 17-től kezdve fizeti ki a Magyar Országos Központi Takarékpénztár.

Az idők jele. Hogy a rossz gazdasági viszonyok mennyire ránehedeznek már a vállalkozókra és kereskedőkre, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény is, hogy évtizedek óta fennálló cégek kénytelenek üzemiüket redukálni. Most is, mint értesülünk, egy bár osztrák, de nálunk hosszú évek óta jól bevezetett czég, a Göldsdorf Károly-féle Krondorfi kútállalat, noha árnya közkedveltségnek örvend és mint szolid czég ismeretes, a Budapesten már hosszú évek óta fennálló telepét megszüntetni szándékozik, ami körülbelül annyit jelent, hogy Magyarországból visszavonul. Ezt írja a »Magyar Kereskedők Lapja«, mi pedig hozzá tesszük, hogy ez a vállalat ugjis csak a mi hazai jó ásványvizeink rovására konkurált, elarasztván a vendéglősöket és kávéoskat mindenfajta potya étlapokkal, fogvájókkal, szivarszopókákkal, stb. reklámokkal, csak hogy elárasztassa köztük közönséges cseh vizet. Nagyon helyesen van az, hogy telepeiket beszüntíteni készülnek. Szép csendesen visszazompolgoghatnak oda, ahonnan jöttek. Szerencés utat kívánunk nekik.

Országos vendéglős-gyűlés. A Kaszás-féle Országos Vendéglős Egyesület a mult hó 28-án, délután 4 órakor tartotta rendes évi közgyűlést a régi országház előtermében. A gyűlésen foglalkoztak az ország egyes vidékein a törvényes italmérési engedelmekkel elkövetett visszaélésekkel.

Allami borárverés. A tarczali m. kir. vinctzellerikola pinczefésben évenként négyszer, és pedig: márczius 5-én, június 5-én, szeptember 5-én és december 5-én mindenkor délelőtt fél tíz órakor tartandó borárverésen eladatik a tarczali m. kir. vinctzellerikola és hozzátartozó állami szőlőtelepeken termelt borkészlet. A venni szándékozők az árverésre bocsátandó bort az árverés előtti napokon megizelhetik. Előzetes bejelentésre az intézet a tarczali vasutállomásra kocsit küld.

A balatonvidéki szőlőtermés. Siófokról jelentik: Az áprilisi fagy nagy kárt okozott a balatonai szőlőhegyeken, úgy hogy Badacsony, Szigliget, Révfüllöp csak gyöngye termést mutathat fől. Annál szebb eredmény mutatkozik azokon a szőlőtermő helyeken, ahol a metszéssel megkészték és a fagy nem okozott kárt. Minőségére a balatonai szőlőtermés lényegesen felülmúlja a tavalyit. A kereslet az utóbbi időben igen nagy. A jobb fajta 50—60 fillérért, a gyöngyöb fajta 40—46 fillérért kél el.

CSASZARFÜLDŐ BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdonosa. Előszörúgy kenes hévívüzi radioaktív gyógyulásai; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszapborogatók, uszodák külön hőlkövek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők, hőlkö, szénsavas- és villamos vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak, főleg csuszó bántalmaknál és idegobjak ellen. Ivó-kúra a legzörszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szoldid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

NYILT-TÉR.

Keszey Vincze éttermei

Budapest, VII., Rákóczi-ut 44.

Pilseni ösforrás!

A vidékiek legkedveltebb találkozó helye. Ujonan díszesen átalakítva. Kitűnő franciaia és magyar konyha. A Pilseni ösforrás söréi és balatonmelléki borok. — Társas ösforrásra külön termek. Színház után friss vacsora!

Hibás, savanyu, rosszízű borokat

bortörvénynek megfelelőleg megkezelek. Vidéken is.

Értesítések „Borszakértő“ jelígeré Budapest, VII., Aréna-ut, Andrassy kávéháza.

COGNAC

CZUBA-DUROZIER & CIE

FRANCZIA COGNAC-GYÁR PROMONTOR.

Alapított 1884.

Meghívó

a Haggenmacher kőbányai és budajoki sörgyárak részvénytársaságnak

Budapesten, 1913 évi november 10-én d. e. 11 ó. a társaság közp. irodájának helyiségében tartandó **RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.**

Tárgyak: 1. Az igazgatóság évi jelentése. — 2. A felügyelőbizottság jelentése. — 3. A felügyelőbizottság által megvizsgált mérleg és nyereség- és veszteségszámla jóváhagyása és a felmentvény megadása. — 4. A nyereség felosztása, különösen a kifizetendő osztalék feletti határozathozatal és az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottsági tagok díjazásának a lefolyt évről való megállapítása. — 5. Öt igazgatósági tag választása hat évre. — 6. A felügyelőbizottság tagjainak választása hat évre. — 7. Esetleges indítványok. 15. §. Szavazni csak azoknak a részvényeknek alapján lehet, melyeket a közgyűlést megelőzőleg legkésőbb harminc nappal a társaság részvényes legkésőbb a részvényes nevére átírtak és a közgyűlés előtt legkésőbb 5 nappal a társaság pénztáránál összes le nem járt szelvényekkel együtt letétbe helyeztetek. (Alapszabályok 12. §.) Tisztelettel az igazgatóság.

Mérlegszámla. Vagon: Ingatlanok, gépek és berendezések 3.338, '47-1, hordószámja 138.689-85, nyersanyagok és termények számla 234.346-72, fuvarozószámja 10.000, iparvágányzámla 30.700, irodaberendezésszámla 600, Jégzsámla 200, érték-papírok számla 5929-68, Adósk számla 7.354.650-15, m. kir. postatakarékpénztárszámla 146.416-66, pénztárszámla 28.161-66 ssz. 11.287.743 kor. 03 f. — *Téher:* Részvénytőke számla 5.000.000, értékesítésközpénztárszámla 1.360.000, tartalékalapszámla 65.287-62, hitelezékszámja 1.020.903-75, m. kir. állampénztár Budapest IV. söradó és söradópótlékért 2.364.923-28, m. kir. állampénztár IX. söradó és söradópótlékért 925.622-26, kétes követelések leírásai tartalékalapszámla 80.000 kor. Nyereségáthozat 1912. évről 36.914-23, nyereség 1913. aug. 31-én 407.090-89 = 444.005-12. Össz. 11.287.742 03. Budapest, 1913. aug. 31. Az igazgatóság.

Megvizsgáltuk, rendben találtuk és jóváhagytuk: A felügyelőbizottság.

Veszteség- és nyereségszámla. *Tartozik:* Általános költségszámla 2.476.203-59, söradózószámja 4.939,928-10, értékesítésközpénztárszámla 480.000, kétes követelések leírásai számla 27.596-43, jégzsámla 22.717-37, biztosítási számla 18.671-59, adószámja 80.664-84, nyereségáthozat 1912. 36.914-23, nyereség 1913. augusztus hó 31-én 407.090-89 = 444.005-72 összesen 8.459.787 korona 04 fillér. — *Követel:* Nyereségáthozat 1912. évről 36.914-23, Kamatszámja 107.084-92, házbérek számla 39.341-60, áruszámla 8.276.446-29. Össz. 8.459.787 kor. 04 fillér. Budapest, 1913. aug. 31. Az igazgatóság.

Megvizsgáltuk, rendben találtuk és jóváhagytuk: A felügyelőbizottság.

Boreladás. **Jakab Rezső** főjegyzőnek **Ermihályfalván** van **300 hektó idei homoki bora eladó.** A borok közt van 80 hektó ezerjő, 70 hektó rizing, 30 hektó furmint és 120 hektó vegyes fehér. A rizing és ezerjő 22 százalékos klosternuburgi must volt a az októberi fagy után lettek száruva. A borok ára seprőlül lebuzyra vevő hordójába Ermihályfalván vagonba rakva novemberi átvétellel, hektónként átlag 50 korona.

Igaz feltűnést
kelt az új szak-amerikai
palczksör-töltő
önműködően szívja a habot a hordóba vissza. Kizárja a szén-sav ellianalást. — Könnyen kezelhető. Nagy megtakarítás. Különösen alkalmas vendéglősök, szállodások, fűszeresek, fogyasztási szövetkezetek és családok részére.

ára Aluminium K 14.— egy palczksör részére.
" Rézben " 20.— két " "
" " 17.50 egy " "
" " 25.— két " "

Szétküldés bérmentve utánvétellel. — Képes ár jegyzék ingyen és bérmentve.

J. Korngut, Wien, XXI/4. Abt. 21.

Eladó szálloda és kávéház.

Egy 18 ezer lakosu gazdag városban egy jömeneteli kávéház és szálloda örökron más vállalkozás miatt eladó. A vételhez 15 ezer korona szükséges. A többi kényelmes kölcsönre felvehető. Bővebb értesítést csakis levélbeli megkeresésre a kiadóhivatal ad.

Szállodaátvételi értesítés.

Székesfehérvárott a tulajdonomat képező „Magyar Király” szállodát, vendéglőt és kávéházat

november hó 1-én régi tulajdonosától átvettem, azt saját felügyeletemmel tovább vezetem. Amidőn ezt a n. é. közönséggel van szerencsém tudatni, egyben jelentem, hogy a teljes berendezést modernül átalakítottam, a szállodát összes helyiségeivel együtt november 15-én a nagyérdemű közönség rendelkezésére bocsátom, a jövő tavasszal pedig még hatalmasabb átalakításokat fogok eszközölni.

Sok éven keresztül a fővárosban elsőrendű vendéglő vezetése körül szerzett tapasztalataimmal és üzleti tevékenységgel óhajtom a nagyérdemű közönség, melyen tisztelt vendégeimnek megelőgedését magamnak biztosítani.

Szállodám, éttermem és kávéházam vezetésére nagy gondot fordított.

Tisztelettel

Kaszás Lajos
szállodás és vendéglős.

Első magyar részv. serfőzde

Gyártelep és központi iroda:

X. ker., Külső Jászberényi-ut 11.
Távbeszélő szám: 52—58 és 52—60.

Igazgatóság és városi iroda:

VIII. ker., Esterházy-utca 6. sz.
Távbeszélő szám: „Józsei” 4—29.

Palczksör osztály: **X. Jászberényi-ut 11.**
Távbeszélő szám: 56—58.

HIRMANN FERENC

BUDAPEST

VII., Csányi-utca 7. sz.

Készít gőz-, víz- és légszeszvezetékhez szükséges rézárúkat, Bor-, és sör-szivattyúkat, sör kímérő-készülékeket légnyomással, valamint mindennemű rézcsapokat, fémfelirati táblákat és részulyokat. — Alapított 1880-ban. — Az 1896. ezredévés orsz. kiállításán az állami ezüst-éremmel kitüntette.

Wölfel József

modern czégtábla-festő

Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 3

Vendéglősök, kávéház tulajdonosok és szállodások, valamint egyesületek, olvasókörök és kaszinók részére a **czimtblákat** legutánabban készített legújabb kivitelű sabb árban készíti. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesíti.

BUKOR LAJOS

paprikatermelő és kereskedő

Tatatóváros

A tisztelt vendéglős uraknak ajánlom kitűnő minőségű burgonyáimat oly módon, hogy azt többen összeállva vagonrakományként rendeljék meg. Ezáltal óriási megtakarításokat érnek el. Megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesíti. A legjobb minőségű burgonya és paprika állandóan nagy raktáron.

KÖZGYÜLÉS.

Az Első Magyar Részvény Serfőzde

t. c. részvényesei és elsőbbségi kötvénytulajdonosai ezennel tiszteletteljesen meghívtnak a folyó évi november hó 15-én délelőtt 10 órakor a társaság VIII., Esterházy-utca 6. szám I. emeleti irodahelyiségeiben tartandó

XLVI. RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

N A P I R E N D :

1. Az igazgatóság alapszabályoszerű jelentéseinek és az évi zárszámadásoknak előterjesztése és alapszabályoszerű elintézése.

2. Az évi mérleg és osztalék megállapítása.

3. Határozathozatal a felmentvény tárgyában.

4. Egy igazgatósági tag választása.

5. Négy felügyelőbizottsági tag alapszabályoszerű megválasztása és illetményeik megállapítása.

Azon t. c. részvényesek és elsőbbségi kötvény tulajdonosok, kik szavazójogukat gyakorolni akarják, sziveskedjenek részvényeiket és elsőbbségi kötvényeiket, azok szelvényeivel együtt az alapszabályok 13. és 44. §-ai értelmében legalább **három nappal** a közgyűlés előtt a Magyar országos központi takarékpénztárnál (Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 7. szám) térítvény ellenében letenni, hol a felügyelőbizottság által megvizsgált és helybenhagyott mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentései **nyolc nappal** a közgyűlés előtt a részvényesek és elsőbbségi kötvénytulajdonosok rendelkezésére állanak.

Budapest, 1913. október 31-én.

Az igazgatóság.

Iparso

fagyalt, jegeskávét, hidegkészítmények előállításánál a jég szósására, valamint hűtőkészülékekhez. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérdéskódásra díjmentesen nyújt

A Magyar Királyi Sójóvédék Vezérigynöksége
BUDAPEST, V., Váci-körút 32. sz.

830 szám.

Pályázati hirdetmény.

Ključott (Bosniában) Banjaluka közelében bérbe adandó a

városi szálloda

mely a következőkből áll:

A földszinten 3 helyiség söntéssel az étkezőhelyiségek számára, 1 nagy konyha és éleskamra.

Az emeleten 10 vendégszoba, melyből 2 a casinótársaság (saját butorai-ival) bérletében van. A fennmaradó 8 szobában tollnemű nélkül felszerelt 8 darab ágy, továbbá az ablakfüggönyök mint a város tulajdona a bérlő rendelkezésére állanak. Tágas és szép boltivesz pinczehelyiségek és mosókonyha, nagy padlás, ezen 3 szoba a cselédség számára, továbbá nagy kertudvar és abban nagy kocszin és istálló egészítik ki az épületet.

A szállodáért fizetendő havi bér 100 korona. A casinótársaság a bérlőnek 30 korona havi bért fizet.

Kívánatik, hogy a pályázni óhajtó bérlő büntetlen előéletű legyen és kimutatható 1000 korona üzleti tőke felett, valamint a szükséges vendéglői és szállodai berendezés felett rendelkezze.

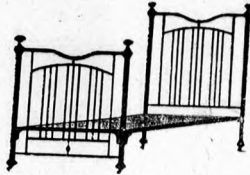
A szálloda bármikor megtekinthető. Írásbeli felvilágosítással az itteni városi hivatal minden érdeklődőnek szolgál.

A vendéglő bérlője az itteni főszolgabíroságtól azonnal megkapja a söntési engedélyt.

Megjegyzem még, hogy az 1914. év végével Ključtól 12 kilométernyi távolságban vasútiállomás fog létesülni.

Ključott, 1913. évi október hó 15-én.

A polgármester
Mustajbeg Filipovič.

Szálloda berendezések Bruck J. Henrik

vas- és rézbutorgyára
Budapest.

Gyár: IX., Liliom-utca 8. szám. (Saját házában.)

Mintaraktár és iroda: VI., Andrássy-ut 32.

Ajánlom dusan felszerelt raktáromat vas- és rézbutorban, olcsó árban és kedvező fizetési feltétellel.

MÉZ.

Idei csemege mézet és hegyi málnaszörpöt legutányosabban szállít a **Bakonyvidéki méz- és terményértékesítő vállalat** Veszprémben.

Postadoboz virágméz . . . . . K 7.—
" Demijohn málnaszörp K 6.50 bérmentve.

Kérjen mintázott árajánlatot.

MUSTÁR

(Eredeti francia-mód) valamint kiténő minőségű

paradicsom

1 és 5 literes üvegekben vendéglős urak részére kapható:

Mocznik L.

conservgyárban
Budapest, VIII., Alföldi-utca 10. szám.
A budapesti elsőrendű vendéglősök szállítója.

LITCKE L.

pezsgőboryár-telepe PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3.

Frigyes főherceg 6 császári és királyi fensége, Salva-tor Lipót 6 cs. és kir. fensége és „Nemzetközi Háló-kocsi” és „Európai Express Vonat-társaság” szállítója.

PEZSGÓFAJOK:

„SPORT GRAND VIN SEC”, „CASINO EXTRA SEC”, „FORENLAND” (savanykás) „BRITANIA EXTRA DRY” (cukor nélk.)

Uradalmi faj borokat

szállít és közvetít Schwarcz Béla borügynök, Nagydorog (Tolna m.).

Szegedi paprika!

Uj őrlés, idei termés!

Szám:
36. Valódi szegedi édes, nemes paprika K 3.20
37. " " " paprika K 2.90
38. " " " gulyás paprika K 2.50
39. " " " I. szalon rózsza paprika K 2.20

Sz. lami legjobb minőségű K 3.90. Szegedi csemege tojásos tarhonya K 80. Csemege paprikás szalonna K 2.05. — Szegedi kolbász K 2.70.

Stillmann Frigyes, Szeged.

ALMA.

Csemegealmát 20 és 30 koronáért, Rétesalmát 16 és 24 koronáért mm-ként szállít utánvét mellett:

PRENNER JÁNOS
PINKAFŐ, 20. SZ.

HIRDETMEY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXXIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1913. november hó 20. és 22-én tartatik meg. A huzások a Magy. Kir. Lottójövedéki Igazgatóság, mint állami ellenőrző hatóság, és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történndk, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1913. évi október hó 26-án.

Magy. Kir. szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

Hőgyész község előjárósága.

1393—1913. szám.

Nagyszálloda bérbeadás

Tolna vármegyében, az elismert nagy kereskedelmi és ipari gócpontot képező Hőgyész nagyközségben — ahol évente 4 országos állatvásár, havonként egy telénvásár és minden pénteki napon tartott hetivásár is emeli a forgalmat — a piacfértén fekvő **újja épített**

egy emeletes szálloda

10 vendégzobával, vendéglős lakással, kávéház, étterem, 2 korcsmazoba, nagy táncsterem, fűdött nyári helyiség, nagy kocsizna, 28 lóra való istálló és a szükséges mellék-helyiségekkel

1913. évi november 20-án, d. e. 9 órakor

Hőgyész nagyközség tanácstermében megtartandó zárt és ha ez kellő eredményre nem vezetne, a folytatólag megtartandó szóbeli árverésen 1914. évi január hó 1-ől kezdődő 3, illetve 6 évi időtartamra

haszonbérbe fog adatni.

Bérbeadási feltételek Hőgyész község főjegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Hőgyész, 1913. november 1.

Klimes Antal s. k.

Stockinger Vincze s. k.

főjegyző.

bíró.

MEGHÍVÓ

a Dreher Antal serfőzdéi részvénytársaság évi rendes közgyűlésére,

mely 1913. november 15-én délelőtt 10 órakor Budapesten, a társaság központi irodahelyiségében fog megtartatni.

A közgyűlésen résztvenni kívánó részvényesek részvényeiket legkésőbb öt nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztárnánál letétbe helyezni tartoznak. (Alapszabályok 29. §-a.)

Tárgyak: 1. Az igazgatóság évi jelentése. — 2. A felügyelőbizottság jelentése. — 3. A felügyelőbizottság által megvizsgált mérleg s nyereség- és veszteségszámla jóváhagyása, s a felmentvény megadása. 4. A nyereség felosztása, különösen a kifizetendő osztalék feletti határozathozatal s az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottsági tagok díjának a lefolyt évre való megállapítása. 5. — Az igazgatóság tagjainak választása három évre. — 6. A felügyelőbizottság tagjainak választása egy évre. — Esetleges indítványok. (32. §.)

Tisztelettel az igazgatóság.

Mérlegszámla. Vagyon. Ingatlanok és gépbereendezések számla 10.463,357 K 13 f. Pénztárszámla 86,778 K 04 f. Óvadékszámia 1910 K. Értékpapír és letétek számla 854,808 K 79 f. Adóok számla 11.798,054 K 94 f. Sör-, gyártási és tüzelőanyagok számla 2.265,524 K 40 f. Istálló- és fuvokrosai számla 124,695 K. Szerszám és leltárszámla 162,391 K. Kádárműhelyszámla 685,100 K. Összesen 26.442,619 K 30 f. — Teher: Részvénytöke számla 11.200,000 K. Adóok letétszámla 791,248 K 79 f. Hitelezők számla 5.730,619 K 51 f. rtékosökkenési tartalékszámia 5.002,562 K. Általános tartalékalapzámla 1.150,000 K. Kétes követelések tartalékszámia 1.000,000 K. Egyenleg mint tiszta nyereség: 1911/1912. évi nyereségátmozgatol 38,892 K 05 f. 1912/1913. évi tiszta nyereség 1.468,269 K 95 f. Összesen 26.442,619 K 30 f. Budapest-Kőbánya 1913. augusztus hó 31-én. — Az igazgatóság. Megvizsgáltuk, rendben találtuk és jóváhagytuk: A felügyelőbizottság.

Veszteség- és nyereségszámla. Tartozik: Ingatlanok és gépbereendezések számla 713,783 K 80 f. Adószámia 206, 267 K 36 f. Kétes követelések számla 114,137 K 17 f. Istálló- és fuvarozási számla 677,951 K 93 f. Költségszámla 1.853,520 K 45 f. Szerszám- és leltárszámla 56,258 K 66 f. Kádárműhely számla 940,370 K 56 f. Sóródó- és sóródópótlékszámia 9,045,993 K 98 f. Értékosökkenési tartalékszámia 879,044 K. Egyenleg mint tiszta nyereség: 1911/1912. évi nyereségátmozgatol 30,892 K 05 f. 1912/1913. évi tiszta nyereség 1.468,269 K 95 f. Összesen 15.895,586 K 91 f. — Kévetek: Nyereségátmozgatol 1911/1912. évről 39,992 K 05 f. Kamatszámia 154,530 K 68 f. Ingatlanok és gépbereendezések számla 114,808 K 68 f. Sörgyártási- és tüzelőanyagok számla 15.588,355 K 50 f. Összesen 15.895,586 K 91 f.

Budapest-Kőbánya, 1913. augusztus hó 31. — Az igazgatóság. Megvizsgáltuk, rendben találtuk és jóváhagytuk: A felügyelőbizottság.

106251/1913. szám. M. Kir. Földmívelésügyi Miniszter X. 3

Versenytergályalási hirdetmény.

Herkulesfürdőben a kinstár tulajdonát képező

„József Főherczeg“ szálló és vendéglő

1914. évi január hó 1.-ével kezdődő 5 évi időtartamra 1913. évi december hó 1-én d. e. 10 órakor a herculesfürdői m. kir. fürdőigazgatóság hivatalos helyiségeiben tartandó zárt írásbeli ajánlati versenytergályalással egybeiktott nyilvános szóbeli

árverésen bérbeadatnak.

Vállalkozni szándékozők felhívtnak, hogy egy koronás bélyeg-ellátott írásbeli ajánlatukat megfelelően pecsételt zárt borítékban 1913. december hó 1-én d. e. 1/2 10 óráig, vagyis a tárgyalás megkezdését félórával megelőzőleg 2000 K-t, kitévő készpénzből, avagy biztosítékképp elfogadható értékpapirokból álló bánatpénz letételt igazoló adóhivatali letétnyugtával felszerelve a herculesfürdői m. kir. fürdőigazgatóságnál anynyival is inkább nyújtsák be, mert a határidőn túl benyújtott vagy bérkező és távirati ajánlatok figyelembevételni nem fognak.

Az ajánlatokban ajánlattevők világosan kijelenteni tartoznak, hogy az általam 106251/1913. szám alatt megállapított s jelen hirdetmény ki-egészítő részét képező versenytergályalási, valamint szerződési feltételeket is-merik és azoknak magukat alávetik. A megállapított versenytergályalási és szerződési feltételektől eltérő kikötésekkel tartalmazott, vagy megfelelő bánatpénz letételt igazoló letéti nyugta nélkül benyújtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A bérkezett írásbeli ajánlatok felbontását megelőző szóbeli ár-verésen részt venni kívánók kötelesek a megállapított bánatpénzt az ár-verésit megelőzőleg a fürdőigazgatóságnál letenni, illetve ilyennek maas állampénztárnál történt letételét az igazgatóságnál a versenyter-gályalást megelőzőleg igazolni!

Jelen hirdetmény kiegészítő részét képező versenytergályalási és szerződési feltételek a herculesfürdői m. kir. fürdőigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők s kívánatra 20 filléres posta-bélyeg mellékelése esetén az érdeklődőknek meg is küldetnek.

Fenntartom magamnak azt a jogot, hogy a tett ajánlatok közül, tekintet nélkül a megajánlott bérösszegre, szabadon választshassak, esetleg valamennyit visszatartshassam.

Budapest, 1913 október 16.

M. kir. földmívelésügyi ministerium.

Csurgó nagyközség képviselőtestületétől

1584/1913. sz.

Árverési hirdetmény.

Csurgó (Somogy-megye) nagyközség képviselőtestületének 1913. évi október hó 16. napján hozott 176. számú határozata alapján közhírré tesz-szük, hogy a község tulajdonát képező

„DARU“ vendéglő épületét,

mellékhelyiségeit, pincze, istállót stb. 1914. évi január hó 1. napjától kezdődőleg 6 évre, vagyis 1920. évi december hó 31-ig napjái g terjedő időre nyilvános árverés utján

haszonbérbe adjuk.

Az árverés folyó évi november hó 16. napján délután 3 órakor Csurgó nagy-község tanácstermében tartjuk meg.

Árverezni óhajtok tartoznak egyezer korona (1000 K) készpénzt az árverés meg-kezdése előtt bánatpénz fejében le-tenni. Árverési és haszonbéri szerződési feltételek a hivatalos órák alatt bármikor megtekintheők.

Csurgón, 1913. évi október hó 18. napján.

PATAKI ANTAL

közs. bíró.

Pinczerek figyelmébe!

Fő- és fízetpinczerek, kiknek oldalasztárcá (pápi-répenz) vagy pinczértáska (apró- és ezüst számára) van szükségük, a melynek feneke nincs többé külön beillesztve, hanem a felsőresz az ajálval egy Garab-ból készült — a legújanyosabb árak mellett szerezhetik be.

Árak 8-tól 12 koronáig.

Molnár Vilmos

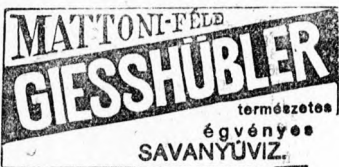
kesztyű- és sérvtögyarósnál.

Budapest, VII., Károly-körút 28. szám.

(Központi városház.)

Gummi- és hálvány-különbözőségeket nagyrészt 2, 3, 4, 5 és 6 forint. Nagy rakítás a legkiválóbb gyártmányú gúrcser, gumiharisnyák, sérvtökök, szuszpenzoriumok és a legkülönfélébb betegápolási cikkekben.

Ezennel bátorodom a tisztelt vendéglősök, mészárosok és hentesek emlékébe hozni, hogy én az Amerikában szerzett gyakorlatom révén az elismert legjobb amerikai jégpinczék, jégvermeket és hűstő-házakat építem és Magyarországon is évek óta a bizalmat kiérdemeltem. Javításokat olcsón elvállalok. Löw Ignác, Budapest, VI. ker., Teréz-körút 35. sz.

Seifert Henrik és Fia

cs. és kir. udvari tekeasztalygár.

Császári és királyi szabad. jégsekrengyár.

Budapest, VII., Dob-utca 90. sz.

Arjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve

WEBER MIHÁLY FIAI

Budapest, I., Fehérvári-ut 46. szám.

Nagy nyári kethelyiség.

Elfogadnak házonkívül lakodalmak, estélyek, ebédek, bankettek stb. rendezését, valamint a buffet felállítását helyben és vidéken.

Képcsón ad mindenemű servist.

Telefon 52-39.

HÁZI ZENEKAR.

Mielőtt szükségletét valódi hegyi málna szörpben

fedezné, kérjen mintázott ajánlatot

Steiner és Löwy

első besztercebányai hydraulikus gyümölcs-sajtoló és szörp gyártól Besztercebányán

SAJT

Számtalan kítüntetés!

Ementáli
répcelaki
Trapista
Romadour
csemege
és teavaj

ajánlja

Stauffer és Fiai
sajt- és vajgyárak
Répcelak (Vas megye).

SIPPUSZ LAPJA
KAKAS MÁRTON

Magyarország legkedveltebb étclapja.
Megjelen minden vasarnap. Egyes szám 15 krajczár.
Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 6 frt
Fél évre . . . . . 3 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII. ker., Röck Szilárd-utca 4.

Najman József hentes - mester

Budapest, VIII.,

Nemet-utca 21. sz. Szállít vendéglősök, kávé-

sok, korcsmárosok stb. részére a legjobb

minőségű virstliket, kolbászokat napi ára-

kon. Megrendelések pontosan teljesítettek

A Szt. Lukács-fürdői KRISTÁLYFORRÁS vegyielemezése.

Orsz. m. kir. Chemiai intézet.

Az intézet kiküldöttje által személyesen vett »Kristály« forrásból származó vizmintá vizsgálatának eredménye:

A víz hőmérséke . . . . . 25,3 C°
A víz fajsúlya 18 C-on 1.0008

Chemiai vizsgálat.

1000 gr. vízben találtatott:

Kalium (K)	0.0093 gr.
Natrium (Na)	0.0334 "
Calcium (Ca)	0.1208 "
Magnesium (Mg)	0.0495 "
Aas (Fe)	0.0004 "
Chlor (Cl)	0.0331 "
Sulfat (SO ₄)	0.1181 "
Hydrocarbonat (HCO ₃)	0.5002 "
Siliciumdioxid (SiO ₂)	0.0169 "
Szénsav (CO ₂) 44.66 cm ³	0.0880 "

Organikus anyagot, ugyszintén salétomsavat és ammoniákat a víz nem tartalmaz és így a »Kristály« forrásvizet igen tiszta calcium és magnesium-hydrocarbonatos ásványvízzel minősítjük. Bakteriologiai szempontból pedig az állami Bakteriologiai Intézet ezen vizet tisztának és kifogástalannak minősítette.

Budapest, 1908. márczius 17-én.

Orsz. m. kir. Chemiai Intézet Budapestén.

M. K. Tud. Egyetem I. Chemia intézete.

A forrás hőmérséke . . . . . 25,75 C.
A víz fajsúlya 17,5 C-on 1.00074

A víz fagyáspontja 0,035 C, osmosis-nyomás 0,421 atm., elektromos vezetőképessége 0,0008661 ohm. cm.

Chemiai vizsgálat.

1000 gr. vízben találtatott:

Kalium (K)	0.0070 gr.
Natrium (Na)	0.0328 "
Calcium (Ca)	0.1328 "
Magnesium (Mg)	0.0232 "
Vas (Fe)	0.0004 "
Chlor (Cl)	0.0338 "
Sulfat (SO ₄)	0.1118 "
Hydrocarbonat (HCO ₃)	0.5194 "
Siliciumdioxid (SiO ₂)	0.0170 "
Szénsav (CO ₂)	0.0878 "
összes szénsav (CO ₂)	0.6425 "

E nagy mélységből fakadó, állandó összetételű ásványvíz se ammoniát, se salétomsavat, sem salétromossavat nem tartalmaz, organikus anyag ugyszólván nincs benne s így a chemiai analysis alapján a »Kristály« forrás igen tiszta calcium- és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek miuösítendő.

Budapestén, 1900. április 12-én.

A m. kir. Tud. Egyetem I. Chemiai Intézete.

Dr. Hankó Vilmos a chemia tanára; a m. tud. akadémia tagja; A Szt. Lukács-fürdői Kristályforrás vize tiszta calcium- és magnesium hydrocarbonatos ásványvíznek tekinthető. A nagy mélységből fakadó forrás vize a szó szoros értelmében kristálytiszta, ideálja a tiszta ásványvíznek. — Budapest, 1904. július 20. **Dr. Hankó Vilmos** s. k., a chemia tanára, a magy. tud. akadémia tagja.

A »Kristály« forrás szénvastelítés nélküli állapotban hasonló enyhésége folytán pótolja a francia Évian és St. Calmier forrásokat **Évian-Cachat forrás:** 1000 gr. vízben 0.3172 gr. ásványi alkatrészt, 0.2732 gr. szénsav, összesen 0.5904 gr.
St. Calmier-Badot forrás: 1000 gr. vízben 0.2404 gr. ásványi alkatrészt, 0.3319 gr. szénsav, összesen 0.5723 gr.

Szt. Lukács-fürdői »Kristály«-forrás: 1000 gr. vízben 0.5208 gr. ásványi alkatrészt, 0.4524 gr. szénsav, összesen 0.9832 gr.

A »Kristály«-forrás több ásványi-alkatrészt és több természetes szénvast is tartalmaz, mint e két világhírű és a francia kormány által közérdekl jelleggel felruházott gyógyvíz.

Temesvári Polgári Serfőzde R.-T. Temesvárott.

Hazánk legnagyobb vidéki sörfőzdéje tisztelettel ajánlja a legfinomabb világos söröket pótló **dupla korona sörét**, azonkívül kítünő minőségű márcziusi, udvari, dupla márcziusi bajor, stb. sörét. **Különlegesség: Corvin-sör.** (Corvin védjeggyel.)
 Árjegyzékkel szívesen szolgál a vállalat. Budapesti főraktár: **IX., Gyep-utca 58.**

„MUNDUS”

EGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT FABUTORGYÁRAK R-T

Központi iroda:
 BUDAPEST, V. BÁLVÁNY-U. 4.
 Telefon 89-51.
 Raktár:
 BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 15.
 Telefon 107-64.

GYÁRAK: Besztercebánya, Borosjenő, Ungvár, Varasd, Vrata.
 Mindennemű hajlitott fabutor és kerti butor.

Ajánlja kávéházi és vendéglő berendezésekre csinosan kiállított gyártmányait.

DREHER ANTAL SERFŐZDEI R.-T. BUDAPEST-KÖBÁNYÁN.

Városi iroda: VIII., József-utca 36. Saját palack-töltés.
 Ajánlja kítünő minőségű ászok-, király-, márcziusi-, kiviteli márcziusi-, korona- (à la pilseni), malata-, bajor-, dupla márcziusi- és bak-sörét.
 Különlegesség: dupla malata kősr, kőkorsókban.
 Nagyobb sörmennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

ALAPITTATOTT
 :: 1869. évben ::

KIVONATOK

legfinomabb rum, törköly szilviorium, eczet és likőr készítéséhez hideg :: uton, minden készülék nélküli. ::

! Árjegyzék és kezelési könyv ingyen. !
 legújabb, kítünőnek bizonyult

sörmérő-készülék szénsav és légnyomással.

!! Mindenkor friss sör !!

Nagy raktár, ugymint: borkezelési cikkekben, borderítőpor, savtalanító, szintelenítő, bortisztító-szerek, nyulósborok javításához szükséges szerek és borbetegségek elleni szerekben. Törvényesen megengedett anyagokból álló legjobb borderítő szer a:

„RAPID” borderítőpor, ::

mely áll tiszta gelatinból. Magyarország legnagyobb raktára: sörpezsgőcseppek, sörszivattyúkban, sörhűtő-készülékekben, sör és borpalack-töltőkben, dugaszoló és kupakoló gépekben

WATTERICH A.-nál
 BUDAPEST, VII. KER. DOBÁNY-UTCA 5. SZÁM.

Törley
Talisman

A Budafoki Magyar Királyi Pinczesteri Tanfolyam által kezelt
kincstári borok
 és a földmivelésügyi magy. kir. miniszterium felügyelete alatt álló „Magyar Királyi Országos Központi Mintapincze” Főelárusítója
BELATINY ARTUR Központi iroda és raktár: Budapest, Üllői-ut 60. Telefon 53-32.

KREATOR szénhidrát- és foszfor-mentes ital minden Országban
 A legjobb és legbiztosabb jószor. Fekélygyógyászok, érekes rovarok és minden férgek részére.
 KREATOR Irsáság K. sz. gal. Wien VI. U. FTGASSE 15/17. Tel. 36461

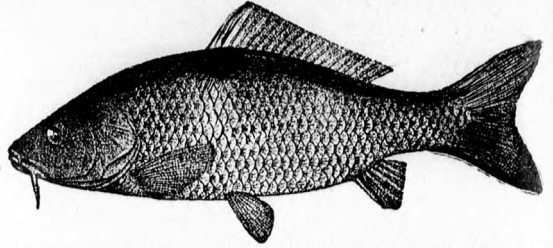
ANDRÉNYI SEC (FÉLÉDES)
ANDRÉNYI EXTRA (ÉDES)
 Budapesti képviselő: L. Molnár Lajos, VII., Bosnyák-utca 3.

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló
Butorcsarnok-Szövetkezet
 mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, VIII., József-körút 28. (Bérmegyer-utca sarok), VIII., Üllői-ut 18. állandó lakásberendezési kiállítása nyitva reggel nyolcz órától este nyolcz óráig.
Belépődij nincsen.

AZ „ERDÉLYI PINCZE-EGYLET” császári és királyi udvari szállító
KOLOZSVÁROTT.
 Sürgöncyzim: Bortermelőik szövetkezete Kolozsvár.
 Ajánlja egyenesen a szövetkezeti termelő tagjaitól beszerzett és minden kiállításon elsőrendű érmelet nyert tisztán kezelt és kítünő minőségű fehér- és veres-, asztali-, pecsenye-, csemege- és gyógyborait. Megkeresésére készséggel küld árlapot az igazgatóság.

Vendéglősök figyelmébe!

ajánljuk állandóan rendelkezésre álló, saját halászatunkból fogott, minden fajtájú

friss dunahalainkat

melyeket igen tisztelt rendelőknek a legolcsóbb napi áron, bármilyen kis mennyiségben is, a legnagyobb gonddal csomagolva és pontos időre szállítunk.

Főhercegi halászati központ, Apatin

(Bács megye)

KIVÁLÓ UJ
FAJBOROK!

Meghívás.

ÖBOROK NAGY
VÁLASZTÉKBAN

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek BORÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA.

Elnök: Igazgatóság székhelye:

Nagyméltóságú Dr. Kállay Zoltán v. b. t. t. Gyöngyös, (Fő-tér, Lubyház, Új bankpalota.)
Hevesvármegye főispánja. Sörgönczím: Visontamáttra.

Postafiók 1 szám. TELEFON 99. Postafiók 1 szám.
Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei: Beültetett terület
540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

Ó — 1901—1911. évfáratu — és új fajborok. Pecsénye, csemege, szomorodni és aszu-borok.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pinceszétének megtekintésére,
szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű Muskát-
Otonell, Cheasselas, Kövidínka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine,
Kadarka, Ottello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

Budapesti képviselet: X. Bánya-utca 12. — Telefon 122—41.
Zala-, Vas- és Somogy megyei képviselet: Polgár Dávid és
Társas urak, Budapest, 1., Fehérvári-ut 39. Telefon 144—14.
Erzsébetfalvi képviselet: Lauer József ur, Erzsébetfalva, Alkotmány-utca 4

Kőbányai Polgári Serfőző R. T.

BUDAPEST-KŐBÁNYA

Gyártelep és központi iroda: IX., MRGLÓDI-UT 17. a köztemető villamos mentén
Központi iroda telefon számai: 56—46, 56—03 és 129—95.

Szállítási osztály: 136—38.

Városi raktár és iroda: Népszínház-u. 22. Telefon „József” 21—91.
Kivíteli telep: FIUME máv. III. a) raktár — Telefon 484 és 681

Gyárt világos és sötét söröket a legfinomabb minőségekben és szállítja hordóban és palackokban **minden világreszbe**. Amely kiállításon részt vevünk, mindenütt a legmagasabb díjjal lettünk kiüntetve, 8 Grand Prix tanuskodik sörünk pártlan minősége mellett. Nem kisebb súlyval bír sörökünk megítélésénél azon kimagasló tény is, hogy az összes velünk egykorú söröződek között egész Európában mi gyártjuk a legtöbb sört.

Képviseleteink vannak az ország minden jelentékenyebb, helyén és a külföld főbb piacain, mint: Wien, Milano, Venezia, Róma, Nápoly, London, New-York, Buenos-Ayres Alexandria, Kairó, Smyrnas, Tunis stb.